

Befolkningens Interesse vil jeg ønske, at der, om vi ikke kan faa faste Takster, som vi var vant til tidligere, i alt Fald maa blive let Adgang til at klage over ublu Priser fra Sagførernes Side.

Blandt de Anker, der rejses mod det danske Styre, er der en, der godkendes baade fra dansk og tysk Side, og det er, at det gaar saa langsomt. Da Klagen kommer fra begge Sider, maa den vel være berettiget. Jeg vilde ønske, at der kunde blive sat mere Fart paa baade i det ene og det andet.

Ellers kan man sige, at Kravene fra tysk Side nærmest repræsenteres af det ærede Medlem Hr. Schmidt, men det synes mig, at den Tale, han holdt, nærmest var et Vidnesbyrd om, at Genforeningen i det hele og store var gaaet godt, og at de tyske Mindretal ikke har noget alvorligt at klage over. Jeg lagde Mærke til, at det ærede Medlem i sin Tale sagde, at han ingen Enkeltheder havde at klage over. Det er netop Sagen. Han har ikke Enkeltheder, men kun nogle ganske almindelige Klager. Og det synes mig at være et Vidnesbyrd om, at der ikke er noget virkelig reelt at klage over.

Fra dansk Side kunde vi ønske, og det har været sagt før, mere Samling i det nationale Arbejde. Det er saadan, at med Genforeningen er mange af vore nationale Organisationer opløst. Den Enhed, den Samling, der var tidligere, har vi ikke i den Grad nu. Jeg vilde meget ønske, at vi ved Statens Hjælp, eller hvordan det nu kan gøres, fik noget mere Enhed ind i det nationale Arbejde, saa meget mere som Tyskerne er i stærk Virksomhed, og der netop er Grund for os til at benytte de Aar, vi nu har for os, til at skabe de sikrest og bedst mulige Vilkaar helt ned til den nye Grænse.

En Ting, jeg maa nævne, er Tilvandringsen af de mange tyske Tjenestefolk. Der blev sagt mig nylig, at i et enkelt Amt var der 900 Tjenestefolk Syd fra, og det er i Grunden en Selvmodsigelse, at vi, samtidig med at vi har en til Tider forfærdende Arbejdsløshed, faar saa mange tyske Tjenestefolk Syd fra. Nu er det muligt, at der er enkelte Slags Tjenestetyende, som det kan være nødvendigt at faa dernede fra; men jeg vilde dog ønske, at ogsaa den højtærede Minister vilde modvirke denne Indvandring saa meget som muligt. I Gram Sogneraad har man i disse Dage vedtaget, at man vil modvirke den og ikke have disse Folk ind i Sognet. Jeg vil ønske, at Krav, der kommer fra Befolkningen i den Retning, maa blive støttet herovre fra, for der er ingen Tvivl

om, at Indvandringen af disse mange tyske Tjenestefolk ogsaa nationalt set har uheldige Virkninger; den virker til mere Tysk i Skolen og mere Tysk i Kirken, den fremmer de Tendenser, der maatte være til at tale Tysk i Hjemmene. Vi maa i det hele taget ønske, at denne Tilvandring bliver saa begrænset som muligt.

Hvad Folkeskolen angaar, er det mig en Glæde at kunne sige, at det stadig gaar i den rigtige Retning, og jeg vil meget bede om, at vi, naar vi faar Skoleloven forelagt til Behandling paa ny, faar Lov til at beholde den. Den Ordning, vi har faaet med Amtsskolekonsulenter, har virket fortræffeligt, og Ordningen med de smaa folkevalgte Skolekommissioner har knyttet mange og nære Baand mellem Skolen og Hjemmene, saa vi vil uhyre nødtigt have, at der skal ændres noget ved Arbejdet, som er kommet i en god Gænge derved, at der gives nye Regler. Jeg vil haabe, det vil lykkes at faa Loven forlænget, væsentlig i den Form, den har.

Med Hensyn til Skolens Arbejde i Egnene ved Grænsen vil jeg gerne sige, at naar jeg er kommet derned, har jeg været meget ængstelig, fordi saa forfærdelig meget afhænger af, at dette Arbejde gaar godt, men jeg er i Regelen gaaet beroliget hjem. I det hele og store tror jeg, det gaar, som det skal, og den højtærede Undervisningsminister har sin store Andel i, at det gaar saa godt. Jeg takker for, at der er skaffet Midler til Opførelse af store, nye Skoler; Skolebygningerne var jo i den Grad forsømt, saa vi kunde ikke være det bekendt, og jeg er derfor glad ved, at der rettes paa dette. Men jeg kunde ønske at stille den højtærede Undervisningsminister det Spørgsmaal, om vi nu ikke er kommet saa langt frem, at der var Grund til at lægge en Plan paa længere Sigt for, hvorledes Skolevæsenet i Grænseegnene skal ledes ud i Fremtiden, og sikre de nødvendige Penge midler til dette Arbejde. Det vilde give mere Sikkerhed i Arbejdet og føre os hen til det Maal, vi skal naa; thi vi maa være klare over, at medens Skolen i det egentlige danske Nordslesvig er i en fast Form, er den i Grænseegnene i en stadig Udvikling. Det gælder om at lede denne Udvikling i den rigtige Retning, især saaledes, at man ikke fra dansk Side kan klage over, at vi ikke har en god dansk Skole, men ogsaa saaledes, at man heller ikke fra tysk Side har Grund til at beklage sig.

Jeg vil derefter gerne sige et Par Ord til det ærede Medlem Hr. Pürschel. Han sagde noget om, at den nye Sydgrænse efter